

УДК 378:02:004.738.5-027.44(045)
DOI <https://doi.org/10.32840/1992-5786.2020.71-2.18>

А. І. Клєба

кандидат педагогічних наук,
викладач кафедри інформатики
КЗ «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради

ВИКОРИСТАННЯ WEB-ТЕХНОЛОГІЙ МАЙБУТНІМИ ВИХОВАТЕЛЯМИ У ПРОЦЕСІ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

У статті актуалізується проблема використання web-технологій у процесі психолого-педагогічної підготовки майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти.

Висвітлено, що інформатизація та масова глобальна комунікація суспільства висувають нові соціальні замовлення до системи закладів вищої освіти на підготовку майбутніх вихователів, які повинні мати фундаментальні знання в галузі інформатики та обчислювальної техніки, володіти інформаційними технологіями Internet, web-простору та здатних використовувати їх у майбутній професійній діяльності.

Проаналізовано результати досліджень науковців з підготовки майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти до фахової діяльності, розглянуто праці із використання інформаційно-комунікаційних технологій та хмарних сервісів в освітньому процесі.

Доведено, що готовність майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти грамотно застосовувати інформаційно-комунікаційні технології призведе до розширення можливостей системи навчання, урізноманітнення та збагачення освітнього процесу, зробить його цікавим і сучасним для молодого покоління.

Охарактеризовано переваги застосування інформаційно-комп'ютерних технологій. Доведено, що одним з найбільш перспективних напрямів інформатизації освіти є використання web-технологій. Виокремлено основні знання і вміння їх використання, уміння створювати програмні засоби, застосовувати комп'ютер для оформлення навчальних матеріалів, документації тощо. Охарактеризовано основні напрями вдосконалення підготовки майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти через поєднання традиційного та онлайн-навчання; застосування Google-сервісів, електронних посібників, презентацій тощо; розвитку мотивації; вдосконалення самостійної роботи за рахунок відкритого доступу до хмарних технологій та постійного професійного зростання вихователів з метою підвищення рівня інформаційної грамотності.

Розглянуто принципи ефективної психолого-педагогічної підготовки майбутніх вихователів із застосуванням web-технологій. Розглянуто використання в освітньому процесі хмарного сервісу за допомогою додатку Google Classroom. Визначено, що онлайн-технології посідають важливе місце в закладах вищої освіти, а дотримання зазначених вимог сприятиме подальшому саморозвитку та самоосвіті майбутніх вихователів із застосуванням web-технологій.

Ключові слова: інформатизація, інформаційно-комунікаційні технології, майбутні вихователі, web-технології, Google Classroom.

Постановка проблеми. Інформаційні технології призвели до глобальних змін у нашому житті: зникають професії, людей замінюють роботи зі штучним інтелектом, потік інформації збільшується щодня й ми просто не встигаємо за ним. Для того щоб вижити у цьому швидкоплинному світі, нам потрібно чітко розуміти, як працюють сучасні технології, яким чином нам швидко адаптуватись і швидко вчитись і як ми зможемо використовувати ці технології в нашому професійному та повсякденному житті. Важливою відмінною рисою сучасного періоду розвитку суспільства є його дедалі більша інформатизація. Процес інформатизації суспільства на сучасному етапі розвитку освіти набуває все більш глобальний характер, що впевнено призведе до

формування та становлення на планеті нової постіндустріальної цивілізації – інформаційного суспільства. А обов'язковою умовою інформатизації суспільства є інформатизація освіти, метою якої є підготовка висококваліфікованих спеціалістів із новим типом мислення, що відповідає постіндустріальному суспільству.

Інформатизація та масова глобальна комунікація суспільства висувають нові соціальні замовлення до системи закладів вищої освіти на підготовку майбутніх вихователів, які повинні мати фундаментальні знання в галузі інформатики та обчислювальної техніки, володіти інформаційними технологіями Internet, web-простору та здатні впроваджувати їх у майбутній професійній діяльності.

Упровадження хмарних технологій є не менш важливим елементом у системі навчання, які поєднують дистанційну та традиційну форми навчання й уможливають розв'язок багатьох суттєвих проблем.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблему підготовки майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти до фахової діяльності розглядали учені А. Богуш, В. Борова, В. Берека, Г. Беленька, Н. Гавриш, Н. Денисенко, І. Дичківська, Л. Зданевич, С. Курінна, Т. Поніманська, І. Рогальська-Яблонська, М. Роганова, С. Семчук, Т. Танько, Г. Цветкова, О. Чекан та інші. Дослідження в галузі використання інформаційно-комунікаційних технологій, хмарних сервісів у освітньому процесі активно розглядали Л. Білоусова, Ю. Жук, С. Криштоф, Н. Морзе, Н. Хміль, О. Якушина та інші. Основні результати досліджень телекомунікаційних технологій у педагогічній освіті відображені в роботах А. Андрєєва, М. Бухаркіна, Є. Полата, Ю. Уварової, А. Хуторського та інших.

Аналіз таких досліджень та проблем засвідчує, що на сучасному етапі розвитку освіти створені всі умови у закладах вищої освіти для формування предметних інформаційних компетентностей, цифрової грамотності, медіаосвіти майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти.

З огляду на вищесказане **метою статті** є виявлення особливостей організації процесу підготовки майбутніх вихователів у контексті використання web-технологій.

Виклад основного матеріалу. Натепер швидкими темпами відбувається процес інформатизації, отже, необхідність підготовки на високому рівні майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти дасть можливість ефективно вирішувати завдання у професійній діяльності.

Освітня реформа «Нова українська школа» натепер найбільш проявляється в початковій освіті, а питанням дошкільної освіти, якій передують початкова освіта, слід приділити пильнішу увагу. Бо саме випускники закладів дошкільної освіти будуть крокувати у перші класи Нової української школи. Тому саме якість підготовки майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти повинна являти собою інтеграційний стержень, бути основою системи професійної освіти.

У Базовому компоненті дошкільної освіти України актуалізується інформаційне спрямування дошкільної освіти, що ставить нові завдання у системі підготовки вихователів, які здатні формувати у дошкільнят як предметні, міжпредметні компетентності, так і інформатичну компетенцію.

Готовність майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти грамотно використовувати інформаційно-комунікаційні технології допоможе доповнювати й розширювати можливості традиційної системи навчання, урізноманітнювати і зба-

гачувати освітній процес, робити його цікавим та сучасним для молодого покоління.

При цьому використовувати інформаційно-комунікаційні технології та електронні освітні ресурси слід варіативно в поєднанні з іншими засобами, щоб досягти необхідного рівня якості, варіативності, диференціації, індивідуалізації навчання і виховання, готувати дітей до майбутнього життя в інформаційному суспільстві. В організації освітнього процесу з використанням інформаційно-комунікаційних технологій та електронних засобів навчання необхідно послугуватися документом «Санітарний регламент для дошкільних навчальних закладів», затвердженим наказом МОЗ України від 24.03.2016 № 234, та дотримуватися правил безпечної поведінки під час роботи за комп'ютером [4].

Застосування інформаційно-комп'ютерних технологій майбутніми вихователями забезпечуватиме такі переваги, як:

- відбір, координування та дозування інформації;
- зворотний зв'язок між дітьми, батьками та вихователем;
- дистанційна можливість діагностування через Інтернет;
- виготовлення дидактичного матеріалу тощо.

І. Таран [5] підкреслює, що особливості інформаційно-комунікаційної діяльності майбутніх вихователів зумовлюються можливістю застосування мережевих технологій як знаряддя пізнавальної діяльності та знаряддя доступу до соціальної пам'яті, реалізація яких призводить до алгоритму роботи у всесвітній мережі, алгоритму самоосвіти в рамках дистанційних форм навчання.

Педагогічна практика вимагає від вихователя ґрунтовних знань у таких сферах, як телекомунікаційні технології, мультимедіа та гіпермедіа, видавничі системи тощо. Такі напрями телекомунікації вимагають особливої уваги, позаяк безпосередньо пов'язані з формуванням інформаційної культури у дошкільників.

Проаналізувавши наукові дослідження у галузі інформаційно-комунікаційних технологій та хмарних сервісів (В. Биков, Р. Гуревич, Н. Ничкало, С. Сисоєва та інші), можемо говорити про спроможність використовувати майбутніми вихователями такі сервіси для пошуку та передачі інформації, перевірки набутих знань та вмінь студентів.

Одним з найбільш перспективних напрямів інформатизації освіти є використання web-технологій. Це зумовлене низкою причин, основна з яких – форма подання інформації (гіпертекстова), що реалізується за допомогою цієї технології. Гіпертекстова форма подання інформації багаторазово збільшує дидактичні можливості телекомунікацій як у плані доступу до нових джерел знань, так і в плані організації нових видів навчальної діяльності.

Застосовуючи web-технології, у педагогів з'являється можливість ефективно використовувати навчальний час, зосереджуючи свою увагу на індивідуальній допомозі вихованцям, обговоренні інформації, розвитку креативних здібностей. Використання web-технологій дає змогу вирішувати одну із задач інформатизації освіти, а саме підвищення інтенсивності та ефективності навчання, створення умов і засобів постійного, індивідуального підвищення кваліфікації фахівцями [1].

Використання web-технологій призводить до збільшення обсягу опрацьованої інформації та підвищення рівня інформаційно-комунікаційної діяльності майбутнього вихователя.

На думку науковців І. Лецюка, О. Рамського та В. Співаковського, які відзначили «великий дидактичний потенціал web-технологій та їх вплив на розвиток пізнавальної діяльності в освітньому процесі» [3, с. 309], натепер «аудиторія користувачів всесвітньої мережі розширюється й молодшає, мережні сервіси стають доступнішими, приваблюють своєю новизною та можливостями, мають вплив на розвиток молодшої людини. Рівень розвитку інформаційних технологій дає змогу застосовувати сервіси організації комунікацій, дидактичних платформ пересічному вчителю» [3, с. 309].

Організація ефективної підготовки майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти за допомогою web-технологій уможливорюється за умови дотримання системи принципів, таких як:

- організація узгодженої системи всіх учасників інформаційного процесу;
- орієнтація навчальної діяльності не лише на споживання готового контенту, а й участь у співпошуку та співтворчості [3, с. 310];
- неперервна освітня діяльність;
- відкрита інформаційна система;
- варіативність у розвитку інформаційного середовища.

Для успішного вирішення завдань, що стоять перед вихователем закладу дошкільної освіти, йому потрібні знання і вміння, які дають змогу:

- використовувати глобальні та науково-освітні комп'ютерні мережі;
- створювати програмні засоби для використання у навчально-виховному процесі (гіпертекстові і мультимедіа-технології);
- використовувати комп'ютер для оформлення навчальних матеріалів, документації тощо.

На думку Т. Коваленко, застосування інформаційно-комунікаційних та хмарних технологій у закладі дошкільної освіти створює умови для:

- формування у дітей здатності орієнтуватися в інформаційних потоках навколишнього світу;
- опанування практичних засобів роботи з інформацією на рівні вікових можливостей;
- формування вміння обмінюватися інформацією за допомогою сучасних технічних засобів, що

сприятиме досягненню успіху в будь-якій діяльності в сучасному інформаційному суспільстві [2, с. 15].

Досвід застосування web-технології Google Classroom став зручною платформою у процесі педагогічної підготовки майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти. Це безоплатний сервіс, який створено для освітніх закладів із метою зручного поширення і класифікації завдань в електронному вигляді, за допомогою якого відбувається віртуально процес поширення файлів між користувачами.

До складу Google-диску входить набір офісних додатків для спільної роботи над текстовими документами, електронними таблицями, презентаціями, кресленнями тощо. Кожному користувачеві надається 15 ГБ для зберігання даних. Створення у закладах освіти та закладах дошкільної освіти механізмів управління інформаційними джерелами, можливостями хмарних технологій та сервісів набуває актуальності на сучасному етапі розвитку освіти.

Отже, вихователі у професійній діяльності мають змогу на Google-диску цього додатку зберігати всі необхідні матеріали для проведення занять (лекції, розробки практичних занять, методичні рекомендації, тощо), до яких є спільний доступ.

Отже, застосування web-технологій у процесі підготовки майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти актуалізує:

- поєднання традиційної та онлайн-освіти;
- зворотний зв'язок між вихователем, батьками та дітьми (бесіда, спілкування у Google Classroom, опитування тощо);
- використання у процесі психолого-педагогічної підготовки навчально-дидактичного матеріалу (презентації, електронні лекції, гіперпосилання, тестові завдання, вебквести тощо) [6, с. 307].

Висновки і пропозиції. Web-технології, Інтернет посідають важливе місце у психолого-педагогічній підготовці майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти. Вони стали невід'ємними системами інформаційної картини, що створюють умови для налаштування мобільної комунікації в умовах закладів вищої освіти, реалізації нових педагогічних можливостей, додаткових освітніх послуг, самоосвіти, дистанційної освіти, нових організаційних форм і методів навчання.

Таким чином, майбутні вихователі закладів дошкільної освіти мають доступ набувати нові знання та можливості для саморозвитку та самоосвіти, вдосконалення своєї педагогічної діяльності та майстерності. Для вирішення цієї проблеми потрібен високий рівень комп'ютеризації освітніх закладів, низька вартість підключення до мережі Інтернет, високий рівень педагогічних програмних продуктів навчального призначення

та належна кількість науково-педагогічних методик навчання майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти із застосуванням інформаційно-комунікаційних технологій.

Список використаної літератури:

1. Вітюк В.В. Інноваційні технології професійного розвитку педагогів в умовах реформування освіти. *Педагогічний пошук*. 2018. № 2. С. 7–10.
2. Коваленко Т.М. Використання ІКТ у навчально-виховній роботі з дітьми дошкільного віку. *Впровадження та поширення інформаційно-комунікаційних технологій у роботі дошкільного навчального закладу з дітьми, педагогами, батьками та громадянськістю* : тематичний зб. праць / упоряд.: А.А. Волосюк ; за заг. редакцією Л.А. Шишолік. Рівне : РОІППО, 2015. 85 с.
3. Лецюк І. Організація процесу формування готовності майбутніх учителів початкової школи до проєктування інформаційно-комунікаційного середовища. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології* : наук. журн. Суми. 2015. № 1 (45). С. 306–313.
4. Про затвердження Санітарного регламенту для дошкільних навчальних закладів: URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0563-16> (дата звернення: 10.06.2020).
5. Таран І.Б. Організація підготовки майбутніх вихователів до застосування інформаційно-комунікаційних технологій в умовах ДНЗ. URL: https://library.udpu.edu.ua/library_files/zbirnuk_nayk_praz/2014/3/47.pdf (дата звернення: 11.06.2020).
6. Титова Н.М. Теоретичні і методичні засади психолого-педагогічної підготовки майбутніх педагогів професійного навчання : дис. д-ра пед. наук : 13.00.04. Київ. 2019. 498 с.

Klieba A. Usage of web-technologies by future educators in the process of psychological and pedagogical training

The article actualizes the problem of using web-technologies in the process of psychological and pedagogical training of future educators of preschool institutions.

It is highlighted that informational support and mass global communication of society stand for new social orders in the system of higher education institutions for training future educators who must have fundamental knowledge in the field of information science and computer technology, have information technology Internet, web-space and be able to use them in future professional activity.

The results of researches of scientists on preparation of future educators of preschool institutions for professional activity are analyzed, works on use of information and communication technologies and cloud services in educational process are considered.

It is proved that the readiness of future educators of preschool education institutions competently apply information and communication technologies will expand the capabilities of the education system, diversify and enrich the educational process, make it interesting and modern for the younger generation.

The advantages of using information and computer technologies are described. It is proved that one of the most potential ways of informatization of education is the use of web-technologies. The basic knowledge and skills of their use, the ability to create software, use a computer to design training materials, documentation, etc. are highlighted. The main directions of improving the training of future educators of preschool institutions through a combination of traditional and online learning are described; usage of Google-services, electronic manuals, presentations, etc.; development of motivation; improvement of independent work due to open access to cloud technologies and constant professional growth of educators in order to increase the level of information literacy.

The principles of effective psychological and pedagogical training of future educators with the use of web-technologies are considered. The usage of the cloud service in the educational process using the Google Classroom application is considered. It is determined that online technologies occupy an important place in higher education institutions, and compliance with these requirements will promote further self-development and self-education of future educators with the use of web-technologies.

Key words: *informational support, information and communication technologies, future educators, web-technologies, Google Classroom.*